

FARKLI SOSYO-EKONOMİK DÜZEYLERDEKİ İLKÖĞRETİM OKULLARINDA OKUYAN ÖĞRENCİLERİN ANNE-BABALARININ DEĞERLENDİRMESİNE GÖRE UYUM SORUNLARI (KIRŞEHİR İL ÖRNEĞİ)

Ayşegül SELİMHOCALOĞLU

Özet: Bu araştırma Kırşehir il merkezinde farklı sosyo ekonomik düzeydeki ilköğretim okullarında-ki 6-12 yaş grubundaki öğrencilerin uyum durumlarını incelemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini bu okullardan random yöntemi ile seçilen 433 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından geliştirilen Uyum İnceleme Formu kullanılmıştır. Uyum durumları Davranış Bozukluğu, Duygusal Bozukluk ve Alışkanlık Bozuklukları başlıklarıyla değişik davranışlarını içeren değişkenlere göre üst, orta ve alt olmak üzere üç farklı sosyo ekonomik düzeyde incelenmeye çalışılmıştır. Formda toplam 19 davranış değişkeni olarak bulunmaktadır. Araştırma bulgularına göre öğrencilerin davranış bozukluğu, duygusal bozukluk ve alışkanlık bozukluğuna göre uyum davranışları ile farklı sosyo ekonomik düzeyler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı ki-kare testiyle analiz edilmiştir. Bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Sinirlilik, içe kapanıklık, tırnak yeme davranışları küçük oranlarda da olsa sürekli görülmektedir. Bu davranışların ciddi uyumsuzluklara neden olmaması için önlenmesinin ve mümkün olduğu kadar ortadan kaldırılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Uyum, uyumsuz çocuklar, davranış bozukluğu, duygusal bozukluk, alışkanlık bozukluğu, sosyo-ekonomik durum.

Abstract: The adaptation problems of students enrolled at primary schools at different socio-economic levels according to the evaluation of their parents. This research is done in order to examine adaptation situations of 6 to 12 age group students studying at the primary education schools at different socio-economic levels in Kırşehir Province center as a descriptor. The research sample is 433 students' parents of these schools who were randomly assigned. At the data collection, The Adaptation Study Form which was developed by the researcher was used. The adaptation situations were studied under the headings of Behavior Disorder, Emotional Disorder and Attitude Disorder at three socio-economic levels as upper, middle and lower level. At the form there are 19 behaviors used as variables. According to research findings analyzed by ki-square test it has been found out that. There is no meaningful difference at behaviour disorder, emotional disorder and attitude disorder of students among at three different socio-economic levels. Angriiness intravertedness, fingernail eating behaviors are seen continuously even if they are at small rates. It is thought better to prevent and to remove these behaviors by raising parents, awareness as much as possible not to cause serious maladaptations.

Key Words: Adaptation, maladapted children, behavior disorder, emotional disorder, attitude disorder, socio-economic situation.

Uyum, bir canlı türünün çevreye uygun davranmasıdır (Erkus, 1994, Oğuzkan, 1981, Binbaşıoğlu, 1983). Bir başka tanıma göre uyum, çocuğun sahip olduğu özellikleri ile kendi benliği ve içinde bulunduğu çevre arasında dengeli bir ilişki kurabilmesi ve sürdürebilmesidir. Bu özelliklere sahip kendisiyle ve çevresiyle ahenkli ilişkiler kurabilen çocuklar için "uyumlu çocuklar" denilmektedir (Apleyard K, Egeland B., Van Dolmen MH, Sreufe LA, 2005); (Çağlar, 1981). "Uyumsuz çocuklar" kendi benliğini ve çevresi ile dengeli ve etkili ilişki kurma, geliştirme ve sürdürmede güçlük çeken, bu

yüzden gelişimleri aksayan çocuklardır. Oğuzkan, uyumsuz çocukları duygusal bozuklukları nedeniyle saldırganca davranan, suça yönelen ve suç işleyen çocuklar olarak tanımlamaktadır. Bireyin davranışlarının yaşamını sürdürebilmeye, değişken koşullar ile bir denge oluşturmaya ve bunlara uyum sağlamaya yönelik olduğu kabul edilmektedir (Yavuzer, 1999). Çocuklarda gelişim dönemlerinin getirdiği doğal zorluklara çevrenin getirdiği olumsuz etkiler eklendiğinde tepkisel olarak ruhsal uyum sorunları görülebilmektedir.

Düşük sosyo-ekonomik düzey çocuğun fiziksel, mental ve sosyal gelişimini sağlıklı bir biçimde sürdürmesinde engel olmaktadır (Duncan G.J., Brooks-Gunn J., 1997). Yoksul ailelerin çocuklarında davranış sorunları ve bilişsel sorunların daha sık olduğu bildirilmekte-

dir (Dodge K.A., Pettit G.S., Bates J.E., 1994); (Bolger K.E., Patterson C.J., Thompson W.W., 1995). Ergenlerle yapılan çalışmalarda da düşük sosyo-ekonomik düzeyin okul sorunların, uyum bozukluğu, duygusal güçlükler ve yıkıcı davranış bozuklukları ile ilişkili olduğu gösterilmiştir (Conger R.D., Conger K.J., 1993); (Hanson T.L., McLanahan S., Thompson E., 1997).

Ev ortamındaki uyaranların yetersizliği, ihmalkar anne-baba tutumları ve kronik şiddete maruz kalma ailelerin sosyo-ekonomik durumları ile yakından ilişkili olup çocukların mental ve ruhsal gelişimini engelleyebilir (Aber J.L., Jones S., Cohen S., 2000). Düşük sosyo-ekonomik yaşama ve düşük sosyal sınıf üyesi olma bebeklik döneminde anne-bebek etkileşiminde yetersizliği, anne-çocuk arasında bağlanma ilişkisinin bozulmasına ve anne de bebeğe karşı ilgisiz, saldırgan davranışların ortaya çıkmasına yol açabilmektedir (Pianta R.C., Egeland B., 1990). Başka bir çalışmaya göre çocukla anne arasında güvensiz bağlanma biçiminin okul döneminde dışa vurum davranışlarını arttırdığını göstermiştir (Lyons Ruth K., Easterbrooks M.A., Cibelli C.D., 1997).

Uyum ve davranış bozukluklarını oluşturan pek çok neden vardır. Bu nedenlerin belli başlıları şöyle sıralanabilir (Aber J.L., Jones S., Cohen S., 2000); (Lyons Ruth K., Easterbrooks M.A., Cibelli C.D., 1997); (Pianta R.C., Egeland B., 1990).

- Aile içi ilişkilerin ve etkileşimin bozuk oluşu;
- Anne babanın ilgisizliği ya da aşırı ilgisi;
- Anne babanın boşanmış olması ya da ailenin parçalanmışlığı;
- Anne babanın alkol, uyuşturucu maddeler kullanması;
- Çocuğa baskıcı tutarsız, kararsız, disiplin uygulanması;
- Çocuğun yersiz, yanlış, aşırı cezalandırılması;
- Çocukla ilişkilerde kararsız, inisiyatifsiz davranılması;
- Anne babanın, işsiz, ekonomik sıkıntı içinde olması;
- Çocuğun okul başarısızlık düşüklüğü;
- Kötü arkadaşlarla birliktelik;
- Çocuktaki beklenti zayıflığı ya da yokluğu; ve
- Aşırı toplumsal baskı, özgürlüklerin kısıtlanması.

Çocuğa uyumsuz diyebilmek için tek bir beklentiden yola çıkılmaz. Şu ölçütleri göz önünde tutmak gerekmektedir (Yörükoğlu, 1982).

a) Belirti bir gelişim döneminde sıklıkla görülen geçici bir durum olabilir. Örneğin 4-5 yaşlarına kadar çocukların gece alt ıslatmaları olağandır.

b) Belirtinin sıklığı ve gücü başka bir ölçüt olarak kullanılabilir. Okul çağında her gece yatağını ıslatma bir sorun olarak ele alınabilir.

c) Belirtinin sürekliliği de önemli bir ölçüttür. Örneğin; yeni bir kardeşin doğumundan sonra görülen hırçınlıklar, huysuzluklar alt ıslatma, kaka kaçırma olağandır. Ancak çeşitli nedenlerle bu belirtilerin sürüp gitmesi uyumsuzluk olarak saptanabilir.

d) Bir belirtinin ağırlığı ve sıklığı yanında, başka hangi belirtilerin eşlik ettiğini bilmek önemlidir. Her gece yatağını ıslatan çocuk yalnız bu beklentiler nedeniyle uyumsuz olarak belirlenemez. Bunun yanında korkular, kekemelik, davranış bozuklukları görülmesi uyumsuzluk tavrını destekler.

e) Çocuklar bütün sorunlarını dışa vurmazlar. Bu nedenle dıştan belirti göstermeyen bir çocuğun her zaman uyumlu ve dengeli sayılması gerekmez.

f) Son olarak, çocuğun geçmişteki uyumunun ve olumlu niteliklerinin de incelenmesi yararlı olur. Çocuğun zekası, becerileri özel yetenekleri, toplumsal ilişkileri uyum yeteneğinin göstergesi olabilir.

Zeka geriliklerini ve öğrenme bozukluklarını katmazsak, çocukluktaki ruhsal sorunları dört ana kümede toplanabilir (Yörükoğlu, 1982):

a) Davranış Bozuklukları: Sürekli hırçınlık, sinirlilik, geçimsizlik, kavgacılık, okuldan kaçma, yangın çıkarma, sürekli başkaldırma ve kuralları çiğnemedir. Bu çocukların çevreleriyle ilişkileri sürekli olarak gergin ve sürtüşmelidir.

b) Duygusal Bozukluklar: Korkular, kuruntular, saplantılı düşünceler, uyku bozuklukları, kekemelik, tiklerdir. Bu belirtileri gösteren çocuklar gergin, güvensiz, çekingen çocuklardır. Kendi iç sorunlarını dışa yansıtmaktan çok, kendilerine yönelten kaygılı çocuklardır.

c) Alışkanlık Bozuklukları: Parmak emme, tırnak yeme, masturbasyon, gece ıslatmaları, dışkı kaçırmaları gibi alışkanlıkların düzensizliği ile ilgili belirtilerdir.

d) Ağır Ruhsal Bozukluklar: İçe kapanıklık ve ya psikoz denen ve çocuğun uyumunu her alanda ve sürekli bozan ruhsal hastalıklardır.

Çocuk, şartları ve varlıkları durmadan değişen bir çevre içinde yaşamaktadır. Bundan başka çocuğun doğuştan getirdiği doğal güdü ve eğilimleri daima çevrenin eğitsel baskısı altındadır. Bu güdü ve eğilimler de bu baskıyı daima kolaylıkla kabul etmeyerek çatışmaların ortaya çıkmasına sebep olabilir. Çocuğun sağlıklı ve dengeli bir kişilik geliştirmesi isteniyorsa, bu güçlüklerin zamanında ele alınarak sebeplerinin incelenmesi ve normal gelişmesinin yolunu tıkayan engellerin kaldırılması lazımdır. Hayatta başarılı olmak için yalnız iyi işleyen bir kafa ile dürüst bir ahlak sahibi olmak yeterli değildir. Bunlara etkili bir kişiliğin de katılması lazımdır (Özgür, İ.N., 1976).

Kişilik en elverişli ortamda bile, bir çok sorunların çözüme kavuşturulması, engellerin aşılması sonucu

gelişmektedir. Her gelişim basamağında çocukların karşılaştığı sorunların bir çoğu, anne babanın desteği ile çözülebilecek niteliktedir. Olağan sorunların bir çoğu, çocuğun desteklenmediği, anne babanın yanlış tutum içinde olduğu zaman büyüme ve derinleşmektedir (Bakırcıoğlu, 2002).

Bugünün uyumsuz çocuklarının yarının ruhsal sorunlu yetişkinleri olabileceği düşünüldüğünde, çocuklardaki ruhsal sorunların öncelikle ilköğretim çağı gibi erken bir dönemde tanınmasının önemi kendiliğinden ortaya çıkmaktadır (Oswald D.P., 2001); (Suqai G., Horner R., 2002).

YÖNTEM

Örneklem

Bu bölümde evren ve örneklem, veri toplama aracı ve işlem bilgileri bulunmaktadır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Kırşehir İl Merkezindeki İlköğretim birinci kademe öğrencilerinin velileri oluşturmaktadır. Okullar üst, orta, alt sosyo-ekonomik düzeyler bakımından sınıflandırılmış ve bunlardan birer tanesi random yöntemi ile seçilmiştir. Üst sosyo ekonomik düzeyi A İ.Ö.O., orta düzeyi B İ.Ö.O., ve alt sosyo ekonomik düzeyi C İ.Ö.O. temsil etmektedir. Bu okullarda her sınıftan birer şube aynı şekilde random yöntemi ile belirlenmiştir. Böylece her okuldan beş sınıf ve bu sınıflardan 450 öğrenci örnekleme alınmıştır.

Veri Toplama Aracı

Uyum ve uyum sorunları ile ilgili literatür taramaları doğrultusunda uyum sorunlarının türleri ve alt başlıkları (hangi davranışların, hangi uyum sorununu kapsadığı) içeren bir Uyum İnceleme Formu geliştirilmiştir. Form velilerin cevaplayacağı şekilde hazırlanmıştır. Hazırlanan form önce uzmanların görüşlerine sunulmuştur. Görüşler doğrultusunda gerekli değişiklik ve düzenlemeler yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirlik çalışması için Kırşehir İl Merkezindeki D İ.Ö.O.'da okuyan 55 öğrenci velisine doldurularak pilot çalışma yapılmıştır. Elde edilen veriler bilgisayarda SPSS 10.0 programı ile analiz edilmiştir. Formun son halinin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0.800'dir.

İşlem

Formun okullarda uygulanabilmesi için Kırşehir Valiliğinden resmi izin alınmıştır. Üç ilköğretim okulunun idaresine 150'şer tane olmak üzere toplam 450 form bırakılmıştır.

Her okul idaresince her kademededen birer sınıfı random yöntemiyle seçmeleri ve öğrencilere formları

dağıtmaları istenmiştir. Dağıtılan formlar öğrenciler vasıtasıyla anne babalarına gönderilmiş, anne veya babadan herhangi birinin formdaki maddeleri yanıtlayarak çocukları ile tekrar okula göndermeleri istenmiştir.

Okula gönderilen formlar okul idaresinden teslim alınmıştır. Her üç okuldan toplam 433 form geri dönmüştür. Dolayısıyla 433 öğrenci ile ilgili veri toplanarak değerlendirilmeye alınmıştır.

Formlardaki davranışlar ile ilgili her bir değişkenin karşısındaki "Yok, Arasına veya Sürekli" seçeneklerinden birinin işaretlenmesi istenmiştir. Formda davranış bozukluğunu içeren 8, duygusal bozukluğu içeren 8, (içe kapanıklık davranışı literatürde Ağır Ruhsal Sorunlar başlığı ile gösterilmesine rağmen araştırmada sadece tek madde olduğu için ve duygusal bozukluk davranışlarına yakın bulunduğu için duygusal bozukluk başlığı altında incelenmiştir), alışkanlık bozukluğunu içeren 3 davranış olmak üzere toplam 19 davranış değişkeni olarak incelenmeye alınmıştır.

Veriler bilgisayara kayıt edilerek bilgisayar ortamında değerlendirilmiştir. Uyum sorunları ile ilgili değişkenlerin alt, orta, üst sosyo ekonomik düzeylerdeki okullara devam eden 6-12 yaş grubundaki öğrencilerin davranışları gösterme sıklıklarının yüzdeleri hesaplanmıştır. Farklı sosyo ekonomik düzeylerdeki çocukların davranış sıklıkları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ki-kare testi ile 0,05 anlamlılık düzeyinde test edilmiştir. Aralarında anlamlı fark olmayan davranışların düzeyi toplam yüzde değerleri ile saptanmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın amacı doğrultusunda öğrenci velileri tarafından doldurulan formlardan elde edilen bilgiler işlenmiş, bulgular ve yorumlar üç başlık altında sunulmuştur.

1. Farklı Sosyo ekonomik Düzeydeki Okulların Öğrencilerinin Davranış Bozukluğuna Göre Uyum Sorunları

Farklı sosyo ekonomik düzeylerdeki okulların öğrencilerinin davranış bozukluklarına göre uyum sorunlarına ilişkin sorulara verilen cevaplar Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1: Farklı sosyo ekonomik düzeylerdeki okullardaki öğrencilerin davranış bozukluklarına göre uyum sorunları

Değişkenler		Grup			Genel	X ²	p
		Alt	Orta	Üst			
Sinirlilik	Yok	% 8,3	% 7,3	% 8,8	% 24,4	6,12	0,190
	Arasıra	% 25,1	% 24,9	% 21,5	% 71,5		
	Sürekli	% 0,7	% 2,4	% 1,0	% 4,1		
Kavgacılık	Yok	% 18,5	% 16,5	% 16,7	% 51,7	1,548	0,461
	Arasıra	% 15,5	% 18,2	% 14,5	% 48,3		
	Sürekli	0	0	0	0		
Yalan Söyleme	Yok	% 27,9	% 26,4	% 27,1	% 81,3	5,196	0,074
	Arasıra	% 6,5	% 8,2	% 4,0	% 18,7		
	Sürekli	0	0	0	0		
Çalma	Yok	% 33,2	% 34,2	% 30,7	% 98,0	1,511	0,470
	Arasıra	% 1,0	% 0,7	% 0,2	% 2,0		
	Sürekli	0	0	0	0		
Hırçınlık	Yok	% 20,2	% 18,5	% 20,0	% 58,6	3,166	0,205
	Arasıra	% 14,0	% 16,2	% 11,2	% 41,4		
	Sürekli	0	0	0	0		
Geçimsizlik	Yok	% 24,3	% 20,6	% 20,6	% 65,5	4,717	0,95
	Arasıra	% 9,9	% 14,4	% 10,2	% 34,5		
	Sürekli	0	0	0	0		
Okuldan Kaçma	Yok	% 33,4	% 33,4	% 31,2	% 34,0	1,531	0,465
	Arasıra	% 0,8	% 1,0	% 0,3	% 45,1		
	Sürekli	0	0	0	% 20,9		
Başkaldırma ve kuralları çiğneme	Yok	% 25,4	% 27,2	% 24,9	% 98,0	1,894	0,388
	Arasıra	% 9,1	% 7,3	% 6,0	% 2,0		
	Sürekli	0	0	0	0		

Tablo 1’de farklı sosyo ekonomik düzeydeki okulların öğrencilerinin davranış bozukluklarına göre uyum sorunlarına bakıldığında sinirlilik, kavgacılık, yalan söyleme, çalma, geçimsizlik, okuldan kaçma, başkaldırma ve kuralları çiğneme davranışları değişkenlerine göre alt, orta ve üst sosyo ekonomik düzeyler karşılaştırıldığında düzeyler arasındaki farklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tüm değişkenler genel olarak incelendiğinde sinirlilik davranışı dışında hiçbir davranışta süreklilik gözlenmemiştir. Öğrencilerin dörtte üçünde arasıra sinirlilik davranışı olduğu anne babaları tarafından belirtilmiştir.

Kırşehir İlinde farklı sosyo ekonomik düzeylerdeki okullarda okuyan öğrencilerin anne babaları arasındaki boşanma oranının yok denecek kadar az olması, çocuklardan beklentinin dengeli olması, baskı ve özgürlüklerin dengeli olması, anne ve babaların çalışma sürelerinin çocuklarıyla zaman geçirmeye, ilgilenmeye fırsat vermesi gibi uyum ve davranış bozukluğu oluşturabilecek nedenlerin çocukların lehine olması dolayısıyla

farklı sosyo ekonomik düzeylerdeki çocuklarda davranış sorunları arasında anlamlı fark olmadığı düşünülmektedir. Ekonomik güçlükler ve olumsuz koşullar çocukların gereksinimlerinin karşılan-masını zorlaştırdığından Kırşehir İlindeki aile koşullarının çocuklar lehine uygun olması sevindiricidir. Sadece küçük uyumsuzluklar için alınması gereken önlemler düşünülebilir.

2. Farklı Sosyo ekonomik Düzeydeki Okulların Öğrencilerinin Duygusal Bozukluklarına Göre Uyum Sorunları

Farklı sosyo ekonomik düzeylerdeki okulların öğrencilerinin duygusal bozukluklarına göre uyum sorunlarına ilişkin sorulara verilen cevaplar Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Farklı sosyo ekonomik düzeylerdeki okullardaki öğrencilerin duygusal bozukluklarına göre uyum sorunları

Değişkenler		Grup			Genel	X ²	p
		Alt	Orta	Üst			
Korkular	Yok	% 14,9	% 16,7	% 10,4	% 42,0	5,772	0,056
	Arasıra	% 19,2	% 18,2	% 20,6	% 58,0		
	Sürekli	0	0	0	0		
Saplantılı Düşünceler	Yok	% 28,0	% 27,0	% 23,5	% 78,5	1,687	0,430
	Arasıra	% 6,3	% 7,3	% 7,8	% 58,0		
	Sürekli	0	0	0	0		
Uyku Bozuklukları	Yok	% 29,2	% 28,7	% 25,9	% 83,8	0,408	0,815
	Arasıra	% 5,0	% 6,0	% 5,2	% 16,2		
	Sürekli	0	0	% 0	0		
Kekemelik	Yok	% 33,6	% 33,8	% 30,3	% 97,7	0,022	0,989
	Arasıra	% 0,8	% 0,8	% 0,8	% 2,3		
	Sürekli	0	0	0	0		
Kıskançlık	Yok	% 17,5r	% 14,5	% 15,5	% 47,5	2,759	0,599
	Arasıra	% 15,8	% 17,3	% 14,5	% 47,5		
	Sürekli	% 1,3	% 2,3	% 1,5	% 5,0		
Kendine Güvensizlik	Yok	% 21,3	% 20,8	% 18,1	% 60,3	0,429	0,808
	Arasıra	% 12,9	% 13,9	% 12,9	% 39,7		
	Sürekli	0	0	0	0		
Tikler	Yok	% 32,3	% 32,8	% 30,0	% 95,0	0,436	0,804
	Arasıra	% 1,8	% 2,0	% 1,30	% 5,0		
	Sürekli						
İçe Kapanıklık	Yok	%	% 22,4	% 20,1	% 64,2	1,213	0,876
	Arasıra	%	% 11,4	% 9,2	% 31,6		
	Sürekli	%	% 1,0	% 1,5	% 4,2		

Tablo 2’de farklı sosyo ekonomik düzeylerdeki okulların öğrencilerinin duygusal bozukluklarına göre uyum sorunlarına bakıldığında korkular, saplantılı düşünceler, uyku bozuklukları, keke-melik, kıskançlık, kendine güvensizlik, içe kapanıklık davranış değişkenlerine göre alt, orta ve üst sosyo ekonomik düzeyler karşılaştırıldığında düzeyler arasındaki farklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tüm değişkenler genel olarak incelendiğinde içe kapanıklık davranışı dışında hiç bir davranışta süreklilik gözlenmemiştir. Öğrencilerin yaklaşık üçte birinde arasıra içe kapanıklık davranışı olduğu anne babaları tarafından belirlenmiştir.

3. Farklı Sosyo ekonomik Düzeydeki Okulların Öğrencilerinin Alışkanlık Bozukluklarına Göre Uyum Sorunları

Farklı sosyo ekonomik düzeylerdeki okulların öğrencilerinin alışkanlık bozukluklarına göre uyum sorunlarına ilişkin verilen cevaplar Tablo3’de gösterilmiştir.

Tablo 3: Farklı sosyo ekonomik düzeylerdeki okulların öğrencilerinin alışkanlık bozukluklarına göre uyum sorunları

Değişkenler		Grup			Genel	X ²	p
		Alt	Orta	Üst			
Gece Alt Islatma	Yok	% 32,6	% 33,	% 29,6	% 95,5	0,396	0,820
	Arasıra	% 1,7	% 1,2	% 1,5	% 4,5		
	Sürekli		%	%	%		
Parmak Emme	Yok	% 32,0	% 33,0	% 30,8	% 95,8	5,639	0,060
	Arasıra	% 2,2	% 1,7	% 0,2	% 4,2		
	Sürekli	0	0	0	0		
Tırnak Yeme	Yok	% 29,9	% 27,9	% 25,6	% 83,4	3,449	0,486
	Arasıra	% 3,0	% 5,3	% 4,3	% 12,6		
	Sürekli	% 1,3	% 1,8	% 1,0	% 4,0		

Tablo 3’de farklı sosyo ekonomik düzeylerdeki okulların öğrencilerinin alışkanlık bozukluklarına göre uyum sorunlarına bakıldığında gece alt islatma, parmak emme, tırnak yeme davranışı değişkenlerine göre alt, orta, üst sosyo ekonomik düzeyler karşılaştırıldığında düzeyler arasındaki farklılıklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tüm değişkenler genel olarak incelendiğinde tırnak yeme davranışı dışında hiç bir davranışta süreklilik gözlenmemiştir. Bu gruptaki süreklilik oranı da % 4’tür. Ayrıca sekizde bir oranında arasıra tırnak yeme davranışı ile sembolik oranda alt islatma ve parmak emme davranışı görülmüştür. Tırnak yeme oranı çok düşük düzeyde de olsa her hangi bir uyumsuzluğa neden olmaması bakımından ele alınırsa öğrencilerin sorunlarına yardımcı olunabilir.

Kaya ve arkadaşlarının (2006) Malatya ilinde yaptıkları bir araştırmaya göre tırnak yeme, parmak emme, alt islatma arasında sosyo ekonomik düzeyler arasında anlamlı fark bulunmuştur. Kırşehir İlinde yapılan çalışmada bu sorunlar bakımından sosyo ekonomik düzeyler arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Kırşehir ilinde sosyo ekonomik düzeyler arasında daha homojen dağılım olduğu dikkati çekmektedir. Okulların düzeyleri İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan listeye göre belirlenmiştir. Listedeki okullarda İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünün sosyo ekonomik düzey ölçütleri dikkate alınarak yansız atama ile belirlenmiştir. Kırşehir’in coğrafi konumunun eğitim, sağlık, çalışma, hizmet alabileceği daha gelişmiş illere yakın olması nedeniyle eğitim, sağlık, para kazanma gereksinimini daha rahat karşılayabilmesi yanında çok noktada para kazanma şansı yaratan ticaret merkezi olmamasının gelir ve eğitim düzeyinde homojenlik yarattığı düşünülmektedir. Ailelerin sahip olduğu bu avantaj nedeniyle çocuklarının maddi ve manevi gereksinimlerine daha rahat yanıt verebilmeleri. çocuklarda kaygı verici boyutta uyum sorununa rastlanmamasına neden olduğu düşünülmektedir.

TARTIŞMA

Tablo 1’de farklı sosyo-ekonomik düzeydeki okulların öğrencilerinin davranış bozukluklarına göre uyum sorunlarına bakıldığında yapılan araştırmadaki farklar anlamlı bulunmamıştır.

Türkiye’de çocuk ruh sağlığına ilişkin veriler oldukça sınırlıdır. Yapılan bir araştırmada ilkökul öğrencilerinde % 25-47 arasında ruhsal uyumsuzluk olduğu sonucuna varılmıştır (Doğan, Kelleci, Sabancıoğulları, Aydın, 2008).

Yine Türkiye’de yapılan başka bir araştırmada annelerin değerlendirmesine göre çocukların % 33’ünde uyumsuzluk saptanmıştır (Kaya, Özel, 2006).

Sivas ilinde bir ilköğretim okulunda 6-14 yaş grubundaki çocukların değerlendirildiği bir araştırmada öğretmenlerin değerlendirmesine göre çocukların %27,5’inde, annelerin değerlendirmesine göre % 24,7’sinde ruhsal uyum sorunu belirtilmiştir (Doğan, 1995).

Dodge K.A., Pettit G.S., Bates J., (1994) yaptığı çalışmaya göre yoksul ailelerin çocuklarında davranış sorunlarının daha sık olduğu bildirilmektedir. Bolger K.E., Patterson C.J., Thompson W.W., (1995) yaptığı çalışmaya göre de alt sosyo ekonomik düzeydeki ailelerin çocuklarında da davranış sorunlarına daha sık rastlanmıştır.

Türkiye’de ve yurt dışında uyum sorunlarıyla ilgili yapılan çalışmaların aksine yapılan bu araştırmada sosyo-ekonomik düzeye göre uyum sorunlarının yüzde olarak daha düşük olduğuna rastlanmıştır. Sinirlilik davranışındaki süreklilik %4,1’dir. Yörükoğlu’na (1982) göre uyumsuzluk ölçütlerine göre bir davranışın sürekli görülmesi ve bu davranışlara başka davranışların eşlik etmesi gerektiği durumu göz önüne alındığında bu araştırmada sinirlilik davranışındaki sürekliliğin %4,1 gibi düşük oranda olmasına, grubun bütünü açısından bakıldığında kaygı verici olarak görülmemekle

birlikte, grubun dörtte üçünde arasına da olsa görülmesi bu öğrencilerin sinirlilik davranışına neden olan etkenlerin incelenmesi ve en aza indirilmesi gerekliliğini düşündürmektedir.

Tablo 2’de farklı sosyo-ekonomik düzeylerdeki okulların öğrencilerinin duygusal bozukluklarına göre uyum sorunlarına bakıldığında sosyo-ekonomik düzeyler arasındaki farklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Doğan ve arkadaşlarının (2008) Sivas ilinde yaptıkları araştırmaya göre %7,5 oranında parmak emme, %9.0 oranından alt ıslatma, %19.6 oranında okul başarısızlığına rastlanmıştır.

Malatya il merkezinde farklı sosyo ekonomik koşullara sahip iki ilköğretim okulu öğrencileriyle ilgili yapılan araştırmada uyum sorunu olanlarla olmayanlar karşılaştırıldığında tik, tırnak yeme, parmak emme, gece alt ıslatma ve okul başarısı açısından farklılıklar saptanmıştır. Uyum sorunu olanlarda bu sorunlar daha sık gözlenirken, okul başarısı daha düşük bulunmuştur (Kaya, Özel Özcan, 2006).

Gülmez’e (1991) göre çocuklarda uyumsuzluk yaygınlığının anne değerlendirmelerine göre %35 olduğu belirtilmiştir.

Gökler ve Öktem’e (1985) göre anne ve öğretmenlerle yaptıkları çalışmalarda annelerin değerlendirmesine göre çocukların %33’ünde uyumsuzluk sorunu olduğunu saptamışlardır.

Yapılan bu araştırmada uyum sorunu açısından sosyo-ekonomik farklılıklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Yapılan diğer araştırma sonuçlarıyla düşük oranlarda benzerlik göstermektedir.

Yörükoğlu’na (1982) göre uyumsuzluk ölçütleri tanımında bir davranışın sürekli literatürdeki uyumsuzluk ölçütlerine göre bir davranışın sürekli görülmesi ve bu davranışa başka olumsuz davranışların eşlik etmesi gerektiği durumu göz önüne alındığında bu araştırmadaki içe kapanıklık davranışındaki sürekliliğin % 4,2 gibi düşük oranda olması kaygı verici olarak görülmemekle birlikte grubun yaklaşık yarısında arasına da olsa korkular, kıskançlık, yaklaşık üçte birinde kendine güvensizlik, içe kapanıklık, yaklaşık beşte birinde uyku bozukluğu ve saplantılı düşünceler, çok azında kekemelik görülmektedir.

Bu davranışların öğrencilerde uyumsuzluk nedeni olmaması için önlem olarak bu davranışlara neden olan etkenlerin incelenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Sivas’ta Doğan ve arkadaşlarının (2008) yaptıkları araştırma sonuçlarına göre öğrencilerde ruhsal uyum sorunlarına rastlanmıştır. Kekemelik, tik, okul başarısızlığı, bu sorunlar arasındadır.

Kırşehir ilinde yapılan bu araştırmada farklı sosyo ekonomik düzeylerdeki öğrencilerde bu tür sorunlara rastlanmamıştır. Kırşehir ilinin bir sanayi kenti olma-

ması dolayısıyla ailelerin sosyo ekonomik düzeyleri açısından aralarında uçurum olmamasının büyük oranda homojen dağılım olmasının bu duruma neden olabileceği düşünülmektedir. Öğrenci velileri sosyal ve ekonomik olarak düşünüldüğünde Kırşehir il merkezinde okuma yazmaya ve eğitime önem verildiği görülmektedir. Ayrıca gelir olarak genelde abartılı kazanç getiren iş alanlarında istihdam edilmemeleri sosyo ekonomik düzeyler arasındaki uyumsuzluk farkı yaratacak duruma neden olmadığı düşünülmektedir.

Tablo 3’de farklı sosyo ekonomik düzeylerdeki okulların öğrencilerinin alışkanlık bozukluklarına göre uyum sorunlarına bakıldığında düzeyler arasındaki farklılıklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Öy, Rezaki, Başoğlu, Bağcı ve İlgen’e (1996) göre bir devlet hastanesi çocuk polikliniğine başvuran ilkökul çağındaki hastaların ruhsal uyumlarını incelediklerinde çocukların %45’i uyumsuz bulunmuştur. Anne-babalardan alınan bilgiye göre çocukların %26’sında alt ıslatma, %15’inde okul başarısızlığı, %13’ünde tırnak yeme, %6’sında kekemelik, %4’ünde tik gözlenmiştir.

Yörükoğlu’na (1982) göre bulgular ele alındığında bu araştırmadaki tüm değişkenlerde tırnak yeme davranışı dışında hiç bir davranışta süreklilik gözlenmemiştir. Bu gruptaki süreklilik oranı da % 4’tür. Öy ve arkadaşlarının (1996) bulgularına göre daha düşük bir orandır. Ayrıca sekizde bir oranında arasına tırnak yeme davranışı ile sembolik oranda alt ıslatma ve parmak emme davranışının da daha düşük oranda olduğu görülmüştür. Tırnak yeme oranı çok düşük düzeyde de olsa her hangi bir uyumsuzluğa neden olmaması bakımından ele alınmasının öğrenci sorunlarını daha da azaltacağı düşünülmektedir.

ÖNERİLER

1. Her uyumsuzluk, çeşitli ve karmaşık nedenler yarattığı için bunların oluşmasında aile ve çevre başta gelen etkenler olduğundan uyumsuzlukların giderilmesinde çocuğun ailesi ve çevresiyle birlikte ele alınıp değerlendirilmesi uygun olacaktır. Bunun için okulların Rehberlik Servislerine ve Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Uzmanlarına ciddi sorumluluklar düşmektedir. Okulu aşan sorunlarda çocuklar üniversite hastanelerinin Çocuk Ruh Sağlığı Bölümlerine yönlendirilebilirler.

2. Uyumsuzluklara, çocukluk çağında ve küçük yaşlarda daha çok rastlandığından anne babalara çocuklarının gelişim dönemleri, gelişim dönemlerinin özellikleri, her bir gelişim döneminde ortaya çıkabilecek sorunların giderilememesi durumunda daha sonraki dönemlerde katlanarak, yetişkinlik çağında onarılmasının daha zor olacağı konusunda ve çocuk hakları konusunda bilinçlendirilmelidir. Bu konuda okullara, basın ve yayın organlarına sorumluluklar düşmektedir.

3. İlköğretim dönemi diğer öğrenim yaşantılarının temel basamağıdır. Bu dönemde öğrencileri toplum içinde diğer bireylerle uyum içinde yaşamaları için zihinsel becerilerini geliştirmelerinin yanında kişisel ve sosyal becerilerini geliştirebilmeleri için katkıda bulunulabilir.

4. Kızgınlığını, sıkıntısını, korkusunu rahatça dile getirmesine izin verilmeyen, duyguları ve haklı tepkileri bile ceza ile bastırılan yanlışları kınama ve suçlama ile karşılanan çocuklar zamanla güvenlerini kaybederek susmayı ve içlerine kapanmayı tercih ederler. Ayrıca tırnak yiyerek saldırganlık duygularını kendilerine yöneltebilirler. Dengeli ve etkili bir disiplin sistemi için öğrencilerin kurallara uyumunu arttıracak yöntemler geliştirilebilir.

5. Anne ve babaların çoğu kez farkında olmadan yaptıkları hatalar biriktiği zaman çocuk bunları taşıyamaz. Uyum ve davranış bozukluğu olarak açığa vurur. Sorunların ciddi boyutlara ulaşmaması için çocukların gereksinim ve tepkilerine karşı daha duyarlı olunabilir.

6. Okulların hangi sosyo ekonomik düzeyi yansıttığına ya da bölgede bulunduğu göre değil, ailelerin sosyo ekonomik düzeyleri esas alınarak bu araştırma tekrar edilebilir.

KAYNAKLAR

- Aber, J.L., Jones, S., & Cohen, S. (2000). The impact of poverty on the mental health and development of very young children. CH zeanah(ed), *Hand-book of infant mental health*, NY, Guilford Press, p.133-125.
- Appleyard, K., Eqland, B., Van Dolmen MH., & Sroufe L.A. (2005).When more is better: the role of cumulative risk in child behavior outcomes. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*; 46(3);235.245
- Bakırcıoğlu, Ö. (1981). *Ailede ve toplumda ruh sağlığı*, İstanbul, Hürriyet Yayınları.
- Binbaşıoğlu, C. (1983). *Ruh sağlığı bilgisi*, Ankara, Binbaşıoğlu Yayınevi.
- Bolger, K.E., Petterson, & C.J., Thompson, W.W. (1995) Psychosocial adjustment among children experiencing persistent and intermittent family economic hardship. *Child Development*. 66; 1107-1129.
- Conger, R.D., Conger, K.J., & Elder, G.H. (1993) Family economic stress and adjustment of early adolescent girls. *Develop. Psychol.* 29; 206-219.
- Çağlar, D. (1981). *Uyumsuz çocuklar ve eğitimi*, Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Dodge, K.A., Pettit, G.S., & Bates, J.E. (1994) Socialization mediators of the relation between socioeconomic status and child conduct problems. *Child Development*, 65; 649-665.
- Doğan, O., Gülmez, H., Ketencioğlu, C., Kılıçkap, Z., Özbek, H., & Akyüz, G. ve ark. (1995). *Ruhsal bozuklukların epidemiyolojisi* Sivas, Dilek Matbaası.
- Doğan, S., Kelleci, M., Sabancıoğulları, S. ve Aydın, D. (2008). Bir İlköğretim Okulunda Öğrenim Gören Çocuklarda ruhsal uyum sorunları. *TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni*, 7; 1-6.
- Duncan, G.J., & Brooks-Gunn, J. (1997). *Consequences of growing up poor*. New York, Russell Sage Foundation.
- Dwyer, S.B., Battistutta, D., & Oldenburg, B. (2005). Teachers knowledge of children's exposure to family risk factors: accuracy and usefulness, *Journal of School Psychology*; 43 (1): 23-38.
- Enç, Mitat (1979). *Ruh sağlığı bilgisi*, Ankara, İnkilap ve Aka Kitabevleri.
- Eppleyand, K. (2005). When more is not better: the role of cumulative risk in child behaviour outcomes. *Journal of child Psychology and Psychiatry*.
- Erkuş, A. (1994). *Psikolojik terimler sözlüğü*, Ankara, Doruk Yayınları.
- Erol, N., Kılıç, C., Ulusoy, M., Keçeci, M., & Şimşek, Z. (1998). *Türkiye ruh sağlığı profili raporu*, Ankara.
- Gezgin, R. Çocuk ruh sağlığı. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*; 7 (5): 156-170.
- Gökler, B., Öktem, F. (1985) Bir gecekondu ilkokulu öğrencilerinde ruhsal uyum taraması. *Toplum ve hekim*; 36:24.
- Gülmez, H. (1991) İlkokul öğrencilerinde ruhsal uyumun değerlendirilmesi. Uzmanlık tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Sivas.
- Hanson, T.L., McLanahan, S., & Thompson, E. (1997). Economic resources parental practices and children well being G Durcan, J Brooks, Gun, (eds), *Consequences of growing up poor*, New York, p. 191-238.
- Kaya, M., Özel Özcan, Ö., & Kaya, B. (2006) Malatya İl Merkezinde Farklı sosyoekonomik koşullardaki iki ilköğretim okulu öğrencilerinde ruhsal uyum taraması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 7; 157-161
- Lyons Ruth, K., Easterbrooks, M.A., & Cibelli, C.D. (1997). Predictors of internalizing and externalizing problems at age 7. *Develop. Psychol*; 33: 681-692.
- Oğuzhan, F. (1981). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Oswald, D.P. (2001). Child strength and the level of care for children with emotional and behavioral disorders. *Journal of Emotional and Behavioral Disorders*, 9: 192-200
- Öy, B., Rezaki, B., Başoğlu N., Bağcaçı A., & İlgen R. (1995). Çocuk ve ergenlerde depresyon epidemiyolojisi ve risk etmenleri ile ilişkisi. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*; 2 (1): 40-44.
- Özgür, İ.N. (1976) *Ailede okulda çocuk ve gencin ruh sağlığı*, İstanbul, Takıoğlu Matbaacılık,
- Öztürk, O. (1994). *Ruh sağlığı bozuklukları*. Ankara. Hekimler Yayın Birliği.

- Pianta, R.C., & Egeland, B. (1990) Life stres and parenting outcomes in a disadvantaged sample: results of mother child interaction Project. *J. Clin. Child Psychol*; 19: 329-336.
- Sugai, G., & Horner, R. (2002). Introduction to the special series on positive behaviour support in schools. *Journal of Emotional and Behavioral Disorders*, 10; 130-136.
- Yavuzer, H. (1999). *Çocuk psikolojisi*, İstanbul, Remzi Kitabevi.
- Yörükoğlu, A. (1982). *Çocuk ruh sağlığı*. Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi.

THE ADAPTATION PROBLEMS OF STUDENTS ENROLLED AT PRIMARY SCHOOLS AT DIFFERENT SOCIO-ECONOMIC LEVELS ACCORDING TO THE EVALUATION OF THEIR PARENTS

Ayşegül SELİMHOCALOĞLU

Adaptation is a child's ability to establish and maintain a balanced relationship between his own identity and the environment in which he lives through his characteristics. Children who own this characteristic and interact with his environment in harmony are called "adjusted children" (Apleyard K., Egeland B., Van Dolmen M.H., Sreufe L.A., 2005; Çağlar, 1981). "Maladjusted children" are the children who have difficulties in establishing, developing and maintaining a balanced and effective interaction with their own identities and their environments; and thus their developments are delayed (Oğuzkan, 1984).

Psychological problems of children can be gathered in four main groups if mental disabilities and learning disorders are not taken into consideration (Yörükoğlu, 1982):

- a) Behavioral Disorders
- b) Emotional Disorders
- c) Habitual Disorders
- d) Severe Psychological Disorders

Low level of socio-economy hinders the child's physical, mental and social development (Duncan G.J., Brooks-Gunn J., 1997). It is reported that behavioral disorders and cognitive disorders are more frequent among the children of poor families (Dodge K.A., Pettit G.S., Bates J.E., 1994; Bolger K.E., Patterson C.J., Thompson W.W., 1995). In studies carried out with adolescences, it was indicated that school problems were related to adaptation disorder, emotional difficulties and destructive behavioral disorders (Conger R.D., Conger K.J., 1993; Hanson T.L., McLanahan S., Thompson E., 1997).

According to another study, it was indicated that the distrustful commitment style between the child and the mother increased the behavioral leakage (Lyons Ruth K., Easterbrooks M.A., Cibelli C.D., 1997).

When it is thought that today's maladjusted children will be individuals with psychological problems in the future, the importance of the diagnosis of children's psychological problems at very early ages like primary schools can be seen obviously (Oswald D.P., 2001; Sugai G., Horner R., 2002).

METHOD

This study is a diagnostic study which aims at examining the adaptation conditions of students at the age of 6-12 enrolled at primary schools at different socio-economic levels in Kırşehir province. Randomly selected 433 partners from these schools compose the sample of the study.

Data Collection Tools

"Adaptation Investigation Form" which was developed by the researcher was used in the data collection procedure. 19 behaviors, 8 of which include behavioral disorders, 8 of which include emotional disorders and 3 of which include habitual disorders, were taken as the variable in the prepared form. Parents were asked to choose "Never", "Sometimes" and "Often" which are at the opposite of each behavior in the form.

Data Analysis

Data were saved to the computer and adaptation problems determined according to parent evaluation and the percentages of these behaviors' occurrences among the students at the age of 6-12 and enrolled at low, middle and high socio-economic levels schools were calculated. It was tested by means of Chi Square test at the level of 0.05; and it was found that the frequencies of behavior occurrences among the children from different socio-economic levels do not differ significantly.

FINDINGS

It was found that there were no significant differences among the students from the low, middle and high socio-economic levels when the adaptation problems of the students from different socio-economic levels were investigated in terms of behavior disorders, emotional disorders and habitual disorders ($p>0.05$).

DISCUSSION

The data related to children psychological health are quite limited. In a study, it was found that psychological adaptation problems occurred among the 25-47% of primary school students. In another study carried out in Turkey, it was determined that 33% of students have adaptation problems according to the evaluation of mothers (Kaya, Özel, 2006; Doğan, 1995).

According to the study carried out by Dodge K.A., Pettit G.S., Bates J., (1994), it was stated that behavioral problems were more frequent among the students from poor families. According to the study carried out by Bolger K.E., Patterson C.J., Thompson W.W., (1995), it was also found that behavioral problems were more frequent among the children whose families were at low socio-economic levels.

On the contrary to the studies carried out both in Turkey and abroad, it was found that adaptation problems are less frequent according to the socio-economic levels. According to Yörükoğlu (1982), the frequently observed behavior in maladjustment criteria and other behaviors should be accompanied with these behaviors and when this situation is taken into account, the occurrence of aggressive behaviors is at a very low level which is 4,1% and this is not something to be worried about; however, this aggressive behavior occurred among the three-fourths of students and it is necessary to investigate the reasons of this behavior and it should be decreased to minimum.

When the adaptation problems of students from different socio-economic level schools were investigated according to the emotional disorders, the differences among the socio-economic levels were not found to be significant. According to the study Doğan and his friends (2008) carried out in Sivas, behaviors like sucking thumb at 7,5% rate, wetting underclothes at 9,0% rate and academic failure at 19,6% were observed.

In a study conducted with students from two different schools which have different socio-economic conditions in Malatya, when the students who have adaptation problems and who do not have, it was found that there were some differences in terms of tic, biting nails, sucking thumbs, wetting underclothes at night and academic achievement. These problems occurred more frequently among the students with adaptation problems and their academic achievement was lower (Kaya, Özel Özcan, 2006).

According to Gülmez (1991), Gökler and Öktem (1985), the prevalence of adaptation problems among the students according to the mothers' evaluations was 33-35%.

In this study, socio-economic differences were not found to be significant in terms of adaptation problems. There is a low level similarity with the results of the other studies.

Yörükoğlu (1982), the frequently observed behavior in maladjustment criteria and other behaviors should be accompanied with these behaviors and when this situation is taken into account, the occurrence of timidity behaviors is at a low level which is 4,2% and this is not something to be worried about; however, the behaviors like fear, jealousy occurred among half; the lack of self confidence, timidity among the one-third of

the students; and sleep disorder, obsessive thoughts among the one-fifth of students and stammering among the few of them were observed.

When the adaptation problems according to the habitual disorders of students from different socio-economic levels of schools were observed, the differences among the levels were not found to be significant ($p>0,05$).

According to Öy, Rezaki, Başoğlu, Bağcı ve İlgen'e (1996), when the psychological situations of children who goes to the child department of a public hospital were examined, it was observed that 26% of them wetted underclothes, 15% of them had low level academic achievement, 13% of them bit their nails, 6% stammered and 4% of them had tic.

According to the study Öy and his friends (1996) conducted this rate is much lower. Moreover, it was observed that one-eighth of students bit their nails; and they wetted their underclothes and sucked their thumbs at a very much lower rate.

RECOMMENDATIONS

Parents should be informed about their children's developmental stages and the characteristics of developmental stages in order to decrease the maladjustments of children. Children's personal and social skills can be developed. Methods to improve the students' adaptations to the rules for the sake of balanced and effective discipline can be developed. Students' needs and reactions can be reacted sensitively.